

Η μετάφραση αυτής της σελίδας είναι προϊόν αυτόματης μετάφρασης [Σύνδεσμος]. Οι αυτόματες μεταφράσεις μπορεί να περιέχουν σφάλματα που δυνητικά μειώνουν τη σαφήνεια και την ακρίβεια· ο Διαμεσολαβητής δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν αποκλίσεις. Για πιο αξιόπιστες πληροφορίες και μεγαλύτερη νομική ασφάλεια, ανατρέξτε στην πρωτότυπη έκδοση που αγγλικά περιέχεται στον ανωτέρω σύνδεσμο. Για περισσότερες πληροφορίες συμβουλευτείτε τη [γλωσσική και μεταφραστική πολιτική \[Σύνδεσμος\]](#) μας.

Απόφαση της Ευρωπαϊκής Διαμεσολαβήτριας για την περάτωση της αυτεπάγγελτης έρευνας OI/9/2013/TN σχετικά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Απόφαση

Υπόθεση OI/9/2013/TN - Εκκίνηση έρευνας στις 18/12/2013 - Απόφαση στις 04/03/2015 - Εμπλεκόμενο θεσμικό όργανο Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Δεν δικαιολογούνται περαιτέρω έρευνες) |

Διαθέσιμη από τον Απρίλιο του 2012, η *Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών (ΕΠΠ)* επιτρέπει σε μια ομάδα τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου πολιτών της ΕΕ να καλέσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει νέα νομοθεσία της ΕΕ. Αφού έλαβε ορισμένες καταγγελίες, ο Διαμεσολαβητής αποφάσισε να διερευνήσει την ορθή λειτουργία της διαδικασίας ΕΠΠ, καθώς και τον ρόλο και την ευθύνη της Επιτροπής εν προκειμένω. Η Διαμεσολαβήτρια κάλεσε τους διοργανωτές των ΕΠΠ, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να παράσχουν στοιχεία σχετικά με το πόσο καλά λειτουργεί η ΕΠΠ. Με βάση τις απαντήσεις αυτές, η Διαμεσολαβήτρια υπέβαλε σειρά προτάσεων προς την Επιτροπή για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας ΕΠΠ.

Αφού έλαβε την απάντηση της Επιτροπής, η Διαμεσολαβήτρια ολοκληρώνει τώρα την έρευνά της με έντεκα κατευθυντήριες γραμμές για περαιτέρω βελτίωση. Ενώ σημειώνει ότι η Επιτροπή έχει κάνει πολλά για να υλοποιήσει το δικαίωμα της ΕΠΠ με φιλικό προς τους πολίτες τρόπο, ο Διαμεσολαβητής πιστεύει ότι μπορούν να γίνουν περισσότερα. Δεδομένου ότι ορισμένες από αυτές τις προτάσεις αφορούν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ο Διαμεσολαβητής θα απευθύνει επίσης επιστολή στον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου. Με τον τρόπο αυτό, πιστεύει ότι οι προτάσεις της, τόσο κατά τη διάρκεια της έρευνας όσο και στην παρούσα απόφαση, θα αποδειχθούν χρήσιμες, καθώς τα εν λόγω θεσμικά όργανα, από κοινού με το Συμβούλιο της ΕΕ, καθορίζουν την αναθεώρηση του κανονισμού ΕΠΠ αργότερα εντός του έτους.

Το ιστορικό της αυτεπάγγελτης έρευνας

1. Η παρούσα έρευνα αφορά τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών (ΕΠΠ) και τον ρόλο και την ευθύνη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εν προκειμένω. Η ΕΠΠ επιτρέπει σε ομάδα τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου πολιτών της ΕΕ από επτά κράτη μέλη να ζητήσουν από την Επιτροπή να προτείνει νέα νομοθεσία της ΕΕ. Σε ισχύ από την 1η Απριλίου 2012, όταν τέθηκε σε εφαρμογή ο κανονισμός ΕΠΠ [1] που καθορίζει τους κανόνες και τις διαδικασίες του, η ΕΠΠ έχει προσελκύσει μεγάλο ενδιαφέρον, με δύο ΕΠΠ να έχουν υποβληθεί μέχρι στιγμής στην Επιτροπή και να έχουν απαντηθεί από αυτήν, αφού έχουν συγκεντρώσει πάνω από ένα εκατομμύριο υπογραφές.
2. Αφού έλαβε σειρά καταγγελιών από πολίτες που είχαν προσπαθήσει να δρομολογήσουν ΕΠΠ, ο Διαμεσολαβητής κίνησε αυτεπάγγελη έρευνα [2] για να ενθαρρύνει και να στηρίξει τις προσπάθειες βελτίωσης της διαδικασίας. Οι δύο στόχοι της έρευνας είναι να διασφαλιστεί ότι ο παρών κανονισμός ΕΠΠ λειτουργεί όσο το δυνατόν καλύτερα και να παρασχεθεί η συμβολή του νομοθέτη στο πλαίσιο της επανεξέτασης που θα πραγματοποιηθεί φέτος [3] .

Η έρευνα

3. Η Διαμεσολαβήτρια δρομολόγησε την εν λόγω έρευνα καλώντας τους διοργανωτές των ΕΠΠ, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να παράσχουν στοιχεία σχετικά με το πόσο καλά λειτουργεί η ΕΠΠ και να υποβάλουν τις ιδέες τους σχετικά με πιθανές μελλοντικές αλλαγές στον κανονισμό ΕΠΠ. Αφού συγκέντρωσε και εξέτασε 18 εισηγήσεις στη στοχευμένη διαβούλευσή της, η Διαμεσολαβήτρια παρουσίασε την ανάλυσή της στην Επιτροπή και της ζήτησε να απαντήσει στα ζητήματα που είχε εντοπίσει. Η Διαμεσολαβήτρια έλαβε τη γνώμη της Επιτροπής τον Οκτώβριο του 2014. Έκτοτε, ο Διαμεσολαβητής παρακολούθησε τη συζήτηση σχετικά με την ΕΠΠ, μέσω εκδηλώσεων και μελετών. Η απόφασή της λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες που της παρέχονται και άλλο σχετικό δημοσίως διαθέσιμο υλικό.

Επιχειρήματα που υποβλήθηκαν στη Διαμεσολαβήτρια

4. Οι εισηγήσεις στη στοχευμένη διαβούλευση του Διαμεσολαβητή εγείρουν ζητήματα τα οποία ο Διαμεσολαβητής χαρακτήρισε ως εξής: α) τη συνεργασία με τους πολίτες· και β) πρακτικά, τεχνικά και νομικά ζητήματα. Η Διαμεσολαβήτρια παρουσίασε την ανάλυσή της στην Επιτροπή προς αυτή την κατεύθυνση και της ζήτησε να απαντήσει. Η επιστολή προς την Επιτροπή με την οποία ζητείται γνωμοδότηση διατίθεται στον δικτυακό τόπο του Διαμεσολαβητή [4] .
5. Στη γνωμοδότησή της [5] , η Επιτροπή εξήγησε ότι βρίσκεται σε συνεχή διάλογο με τους διοργανωτές των πρωτοβουλιών ΕΠΠ και έχει λάβει υπόψη όλες τις παρατηρήσεις και τις ανησυχίες τους από την έναρξη της εφαρμογής του κανονισμού ΕΠΠ. Όπου θα μπορούσαν να γίνουν βελτιώσεις βάσει του ισχύοντος νομικού πλαισίου, η Επιτροπή έχει ήδη λάβει μέτρα και θα συνεχίσει να το πράττει, στο μέτρο του δυνατού, για να καταστήσει την ΕΠΠ όσο το δυνατόν

πιο φιλική προς τους πολίτες. Η Επιτροπή επισήμανε, στο πλαίσιο αυτό, ότι ορισμένα από τα ζητήματα που εγείρονται στις εισηγήσεις που έλαβε ο Διαμεσολαβητής έχουν ξεπεραστεί από τις βελτιώσεις που έχει επιφέρει η Επιτροπή.

6. Η Επιτροπή εξήγησε περαιτέρω ότι ορισμένες από τις παρατηρήσεις ή τις προτάσεις του Διαμεσολαβητή δεν μπορούν να εφαρμοστούν βάσει του ισχύοντος νομικού πλαισίου. Ωστόσο, θα ληφθούν υπόψη στις σκέψεις που θα λάβουν χώρα στο πλαίσιο της αναθεώρησης του κανονισμού ΕΠΠ το 2015.

Αξιολόγηση της Διαμεσολαβήτριας

Η δημοκρατική ζωή της Ένωσης

7. Η ΕΠΠ προβλέπεται στο τμήμα της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση που καθορίζει τις δημοκρατικές αρχές. Η ΕΠΠ, που περιγράφεται ως μέσο συμμετοχικής δημοκρατίας, αποτελεί ένα ειδικό μέσο με το οποίο οι πολίτες μπορούν να συμμετέχουν στον δημοκρατικό βίο της Ένωσης και με το οποίο η Επιτροπή μπορεί να διασφαλίσει ότι οι αποφάσεις της όσον αφορά τις νομοθετικές προτάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες.

8. Το τμήμα της Συνθήκης για τις δημοκρατικές αρχές περιέχει επίσης τη δήλωση ότι η λειτουργία της Ένωσης βασίζεται στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία και ότι οι πολίτες εκπροσωπούνται άμεσα σε επίπεδο Ένωσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

9. Κατά τη γνώμη της Διαμεσολαβήτριας, θα ήταν λάθος να υπάρξει υπερβολικά έντονη αντίθεση μεταξύ της συμμετοχικής δημοκρατίας, η οποία υλοποιείται — μεταξύ άλλων — μέσω της ΕΠΠ, και της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας σε επίπεδο ΕΕ. Αποτελούν αλληλοενισχυόμενες έννοιες στον δημοκρατικό βίο της Ένωσης. Για να το θέσουμε πιο συγκεκριμένα: το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθώς και η Επιτροπή, διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην επιτυχία της ΕΠΠ. Ως εκ τούτου, η Διαμεσολαβήτρια θα απευθύνει επιστολή στον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου για να επιστήση την προσοχή του στα πορίσματά της στην υπόθεση αυτή και να ενθαρρύνει το Κοινοβούλιο να αναλάβει την ευθύνη στους σχετικούς τομείς.

Α. Συμμετοχή με τους πολίτες

10. Ο Διαμεσολαβητής έχει ήδη υποβάλει σειρά προτάσεων προς την Επιτροπή [6] προκειμένου να διασφαλίσει ότι συνεργάζεται πλήρως με τους πολίτες που σχεδιάζουν, έχουν υποβάλει ή έχουν οργανώσει επιτυχώς μια ΕΠΠ. Ο Διαμεσολαβητής θα αναφέρεται στα τρία αυτά στάδια κατωτέρω ως στάδιο προετοιμασίας, στάδιο παραδεκτού και στάδιο εξέτασης.

11. Όσον αφορά το στάδιο προετοιμασίας, η πρωταρχική ανησυχία του Διαμεσολαβητή είναι να αποφευχθεί η απόρριψη μιας ΕΠΠ λόγω έλλειψης πληροφοριών από την πλευρά του διοργανωτή σχετικά, μεταξύ άλλων, με το δίκαιο της ΕΕ. Για τον λόγο αυτό, η Διαμεσολαβήτρια

κάλεσε την Επιτροπή να συνεργαστεί με τους διοργανωτές των ΕΠΠ και να τους παράσχει βοήθεια ώστε να μπορέσουν να αποσαφηνίσουν και να καθορίσουν τον στόχο της ΕΠΠ τους.

12. Στην απάντησή της, η Επιτροπή εξήγησε ότι έχει δημιουργήσει ένα σημείο επαφής που παρέχει πληροφορίες και βοήθεια, με έδρα το κέντρο επαφής Europe Direct, μέσω του οποίου απαντά σε ερωτήσεις πιθανών διοργανωτών ΕΠΠ. Η Επιτροπή εξήγησε περαιτέρω τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί να παρέμβει επισήμως για τη διαμόρφωση μιας ΕΠΠ, δεδομένου του επακόλουθου ρόλου της όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τα επακόλουθα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

13. Ο Διαμεσολαβητής συμφωνεί ότι δεν θα ήταν σκόπιμο η Επιτροπή να αναλάβει τη σύνταξη ή την τροποποίηση μιας ΕΠΠ, η κυριότητα της οποίας πρέπει να παραμείνει στα χέρια των διοργανωτών. Ταυτόχρονα, τονίζει τη σημασία της συνεργασίας με τους πολίτες που δείχνουν ενδιαφέρον για τη διαμόρφωση του μέλλοντος της Ένωσης. **Ως εκ τούτου, η Διαμεσολαβήτρια ενθαρρύνει την Επιτροπή να παράσχει όσο το δυνατόν περισσότερη καθοδήγηση στο προσωπικό του Κέντρου Επαφής Europe Direct, ώστε να μπορούν να επιδεικνύουν εύλογη κρίση για την επίτευξη της λεπτής ισορροπίας μεταξύ της παροχής χρήσιμων συμβουλών και της προσπάθειας καθοδήγησης μιας συγκεκριμένης ΕΠΠ.**

14. Όσον αφορά το στάδιο του παραδεκτού, η Διαμεσολαβήτρια κάλεσε την Επιτροπή να παράσχει επαρκή και συνεπή αιτιολογία για την απόφασή της να αρνηθεί την καταχώριση μιας ΕΠΠ, ώστε οι πολίτες να μπορούν να κατανοήσουν και να ελέγξουν τη θέση της και ενδεχομένως να ασκήσουν το δικαίωμά τους να την αμφισβητήσουν.

15. Η Επιτροπή απάντησε ότι η απορριπτική απόφαση εκθέτει τους λόγους της άρνησης και αναφέρει τα πιθανά ένδικα μέσα. Εγκρίθηκε μια διαφανής πολιτική η οποία επιτρέπει τη δημοσίευση των εν λόγω απαντήσεων στον ιστότοπό της. Ως εκ τούτου, αυτά μπορούν να ελεγχθούν από το κοινό και να βοηθήσουν τους πιθανούς διοργανωτές να κατανοήσουν καλύτερα τα νομικά κριτήρια παραδεκτού.

16. Η Διαμεσολαβήτρια εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή προσπαθεί να είναι όσο το δυνατόν πιο διαφανής όσον αφορά την εξήγηση των λόγων απόρριψης των ΕΠΠ. Γεγονός παραμένει, ωστόσο, ότι εξακολουθούν να εγείρονται ανησυχίες που αφορούν ανεπαρκή ή ασαφή αιτιολογία ή έλλειψη συνέπειας στο σκεπτικό της Επιτροπής σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας. [7] Η Επιτροπή, καθιστώντας το σκεπτικό της διαθέσιμο για δημόσιο έλεγχο, επέτρεψε να διατυπωθούν αυτές οι ανησυχίες, γεγονός που αποτελεί αξιόπαινο πρώτο βήμα. **Η Διαμεσολαβήτρια ευελπιστεί ότι η Επιτροπή θα αντλήσει τα σχετικά διδάγματα από τις συνεκτικές εκθέσεις σχετικά με το θέμα αυτό και ότι θα προσπαθήσει να παράσχει μια πιο στιβαρή, συνεπή και κατανοητή αιτιολογία για τον πολίτη.** Η άρτια, συνεπής και κατανοητή συλλογιστική θα χρησιμεύσει ως πολύτιμη καθοδήγηση για τους πολίτες, επιτρέποντάς τους να κατανοήσουν καλύτερα τη φύση του εργαλείου ΕΠΠ, καθώς και βοηθώντας τους μελλοντικούς διοργανωτές ΕΠΠ να διατυπώσουν τις προτεινόμενες πρωτοβουλίες τους. Ο Διαμεσολαβητής θα παραμείνει διαθέσιμος για να συνδράμει τόσο τους πολίτες όσο και την Επιτροπή κατά την εξέταση ατομικών καταγγελιών σχετικά με εικαζόμενες ανεπαρκείς ή ασαφείς αιτιολογήσεις και παρέχοντας, κατά περίπτωση, συστάσεις και

καθοδήγηση με βάση τις αρχές της χρηστής διοίκησης [8] .

17. Όσον αφορά το στάδιο εξέτασης , η Επιτροπή δεσμεύτηκε να δώσει σε κάθε ΕΠΠ «σοβαρή εξέταση». Στην επιστολή της προς την Επιτροπή, η Διαμεσολαβήτρια επισήμανε ότι η σοβαρή εξέταση συνεπάγεται ότι, πριν από τη λήψη απόφασης σχετικά με το αν και πώς θα δοθεί συνέχεια σε μια επιτυχημένη ΕΠΠ, θα ήταν χρήσιμο για την Επιτροπή: i) καθορίζει και εφαρμόζει κριτήρια και διαδικασίες για τη διεξαγωγή περαιτέρω μελετών, όπως η διαβούλευση με εμπειρογνώμονες και τρίτους· και ii) να διεξάγει προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον υπάρχει πολιτική στήριξη για την ΕΠΠ.

18. Η Επιτροπή απάντησε ότι, μολονότι συμμερίζεται την άποψη ότι εμπειρογνώμονες ή ενδιαφερόμενα μέρη πλην των διοργανωτών θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να διατυπώσουν τις απόψεις τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης, το ισχύον νομικό χρονοδιάγραμμα είναι πολύ σύντομο ώστε να μπορεί να διεξαχθεί δημόσιες διαβουλεύσεις, μελέτες ή εκτιμήσεις επιπτώσεων πριν από την έκδοση της απάντησής της. Ομοίως, δεν θα υπήρχε επαρκής χρόνος για επίσημη διαβούλευση με το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο.

19. Η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει ότι ο λόγος που υπέβαλε αυτές τις προτάσεις στην Επιτροπή, σε σχέση με τη δέσμευσή της να εξετάσει σοβαρά τις ΕΠΠ κατά το στάδιο της εξέτασης, ήταν να διασφαλίσει ότι οι πολίτες αισθάνονται όχι μόνο ότι έχουν ακουστεί μέσω της διαδικασίας ΕΠΠ, αλλά, το σημαντικότερο, ότι έχουν ακουστεί. Εάν όχι, οι πολίτες ενδέχεται να χάσουν το ενδιαφέρον τους για την ΕΠΠ ως μέσο συνεργασίας με τη χάραξη πολιτικής. Κατά συνέπεια, η εμπιστοσύνη των πολιτών στη δημοκρατική νομιμότητα των θεσμικών οργάνων της ΕΕ μπορεί να διαβρωθεί.

20. Στο πλαίσιο αυτό, η Διαμεσολαβήτρια θα ήθελε να τονίσει ότι, όσον αφορά τα ουσιαστικά αποτελέσματα της διαδικασίας ΕΠΠ, η υποβολή νομοθετικής πρότασης από την Επιτροπή δεν θα πρέπει να είναι το μόνο μέτρο επιτυχίας. Ενώ αυτό επιδιώκουν οι διοργανωτές μιας ΕΠΠ, εκ πρώτης όψεως, η άποψη του Διαμεσολαβητή είναι ότι η ίδια η διαδικασία έχει μεγάλη σημασία.

21. Η ίδια η διαδικασία προσφέρει στους διοργανωτές μια πλατφόρμα από την οποία μπορούν να δημιουργήσουν δημόσιο διάλογο σχετικά με το θέμα τους, επιτρέποντας έτσι στους διοργανωτές να ακούγονται σωστά και πραγματικά. Ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. Timmermans αναγνώρισε, στις εν εξελίξει συζητήσεις σχετικά με το εργαλείο ΕΠΠ, τον σημαντικό σκοπό που η ΕΠΠ χρησιμεύει ως πολιτική πλατφόρμα. Η ουσία του δημόσιου πολιτικού διαλόγου είναι, κατά την άποψη του Διαμεσολαβητή, ότι διαφορετικές απόψεις μπορούν και πρέπει να εκφράζονται και ότι οι λόγοι για τις διαφορετικές απόψεις δίνονται, αμφισβητούνται και υπερασπίζονται με διαφανή τρόπο. Όπως εκφράστηκε επίσης στις εν εξελίξει συζητήσεις για την ΕΠΠ, οι πολίτες ενδέχεται να αναμένουν και να απαιτήσουν από την ΕΕ πολιτική και νομοθεσία που η ΕΕ και τα θεσμικά της όργανα δεν είχαν την πρόθεση να εξετάσουν. Αυτό, ωστόσο, αποτελεί την ίδια την ουσία αυτού του νέου μέσου συμμετοχικής δημοκρατίας: δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες να διαμορφώσουν την Ένωση. Εάν ο δημόσιος πολιτικός διάλογος διευκολυνθεί σωστά στο πλαίσιο του εργαλείου ΕΠΠ, η συζήτηση αυτή μπορεί να δώσει το επιθυμητό αποτέλεσμα σε αυτό το νέο δημοκρατικό δικαίωμα των πολιτών.

Ως εκ τούτου, η Διαμεσολαβήτρια ζητεί από την Επιτροπή, πρώτον, να διατυπώσει σαφέστερα για τους πολίτες την κατανόηση της αξίας του δημόσιου διαλόγου που δημιουργείται μέσω της διαδικασίας ΕΠΠ και του τρόπου με τον οποίο αυτή η συζήτηση, από μόνη της και ανεξάρτητα από το μεμονωμένο αποτέλεσμα, προσδίδει αξία και νομιμότητα στη διαδικασία της ΕΠΠ. Δεύτερον, η Επιτροπή θα πρέπει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ΕΠΠ, η δημόσια συζήτηση που προκύπτει από μια καταχωρισμένη ΕΠΠ να είναι όσο το δυνατόν πιο περιεκτική και διαφανής. Είναι αντίθετο προς αυτό το σημείο αναφοράς, μεταξύ άλλων, να κριθούν οι ενέργειες της Επιτροπής σε σχέση με την ΕΠΠ.

22. Η δημόσια ακρόαση που διοργανώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει ιδιαίτερη σημασία εν προκειμένω. Η δημόσια ακρόαση προσφέρει μια μοναδική ευκαιρία στους διοργανωτές των ΕΠΠ να συναντηθούν με την Επιτροπή, παρουσία (ιδανικά) των δύο σκελών της νομοθετικής εξουσίας — του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου — καθώς και των ενδιαφερόμενων μερών (υπέρ και κατά της πρωτοβουλίας) για να διατυπώσουν την υπόθεσή τους. Πρόκειται για δημοκρατία εν δράσει και πρέπει να θεωρηθεί ότι πληροί τα υψηλότερα πρότυπα όσον αφορά την πολιτική δέσμευση, τη συμμετοχή του κοινού και τη διαφάνεια. **Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να διερευνήσει από κοινού με το Κοινοβούλιο, το οποίο είναι αρμόδιο για τη διοργάνωση της δημόσιας ακρόασης, τον τρόπο με τον οποίο θα εξασφαλιστεί η παρουσία των δύο σκελών της νομοθετικής εξουσίας, του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς και των ενδιαφερόμενων μερών (υπέρ και κατά της πρωτοβουλίας) στη δημόσια ακρόαση.** [9]

23. Όσον αφορά το ουσιαστικό αποτέλεσμα, ο Διαμεσολαβητής έχει ήδη επιστήσει την προσοχή της Επιτροπής στην ανάγκη να εξηγήσει στο κοινό τις πολιτικές επιλογές της (όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο ανταποκρίνεται σε μια ΕΠΠ που έχει συγκεντρώσει τουλάχιστον ένα εκατομμύριο υπογραφές) με λεπτομερή και διαφανή τρόπο. Η σαφήνεια σχετικά με τους λόγους των επιλογών της προωθεί τον επικοινωνιακό και ανοικτό διάλογο, ενισχύοντας έτσι την ευρωπαϊκή δημόσια σφαίρα και τη δημοκρατία σε επίπεδο ΕΕ και ενισχύοντας τη σημασία της ίδιας της συζήτησης, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

24. Ενώ η Επιτροπή εξηγεί ότι έχει δημιουργήσει μια σελίδα στην οποία περιγράφονται όλες οι δράσεις που αναλήφθηκαν σε συνέχεια των ΕΠΠ που υποβλήθηκαν επιτυχώς, δεν επιβεβαιώνει ότι θα εξηγήσει δεόντως τις πολιτικές εκτιμήσεις στις οποίες στηρίζονται οι επιλογές της. Ως εκ τούτου, η Διαμεσολαβήτρια επαναλαμβάνει την πρότασή της ότι, **στην επίσημη απάντησή της σε μια ΕΠΠ που έχει συγκεντρώσει ένα εκατομμύριο υπογραφές, η Επιτροπή θα πρέπει να εξηγήσει τις πολιτικές επιλογές της στο κοινό με λεπτομερή και διαφανή τρόπο.** Διαφορετικά, η θέση της Επιτροπής σχετικά με μια ΕΠΠ που έχει συγκεντρώσει ένα εκατομμύριο υπογραφές κινδυνεύει να εκληφθεί ως αυθαίρετη και όχι ως υποστηριζόμενη από κατάλληλες νομικές και πολιτικές εκτιμήσεις.

B. Πρακτικά, τεχνικά και νομικά ζητήματα

Αναμενόμενη πρόοδος στο πλαίσιο του ισχύοντος κανονισμού ΕΠΠ

25. Η Διαμεσολαβήτρια αναγνωρίζει, όσον αφορά τις «διαδικαστικές πτυχές», τις μεγάλες προσπάθειες της Επιτροπής, εντός των ισχυόντων νομικών ορίων, για την εφαρμογή του κανονισμού ΕΠΠ με φιλικό προς τους πολίτες τρόπο. Συμφωνεί ότι σε πολλούς τομείς έχει υπερβεί τις τυπικές και νομικές υποχρεώσεις της δύναμει του κανονισμού ΕΠΠ.

26. Η Επιτροπή έχει ήδη αποδώσει θετικά αποτελέσματα σε ορισμένες από τις προτάσεις που διατυπώθηκαν στην επιστολή της Διαμεσολαβήτριας του Ιουλίου 2014, ιδίως σε σχέση με i) την επιδίωξη της αποφυγής πρόσθετων ή περιττών εμποδίων για τους διοργανωτές· II) την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ΕΠΠ, μεταξύ άλλων και με τις εθνικές αρχές· και iii) την κοινοποίηση των ενεργειών στις οποίες προέβη για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εγείρει το κοινό.

27. Η Επιτροπή διευκρίνισε επίσης, μέσω της γνωμοδότησής της, ορισμένα σημεία που έθεσαν οι διοργανωτές στις παρατηρήσεις τους προς τον Διαμεσολαβητή. Συγκεκριμένα, i) οι διοργανωτές δεν χρειάζεται να επικοινωνούν με τις εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για την επαλήθευση των δηλώσεων υποστήριξης πριν από την έναρξη της συλλογής υπογραφών· II) ούτε χρειάζεται να τους ζητήσουν να επικυρώσουν εκ των προτέρων τα έντυπα που πρέπει να συμπληρωθούν από τους υπογράφοντες· III) οι διοργανωτές έχουν κάποιο περιθώριο ελιγμών όσον αφορά την προσαρμογή των εντύπων (για παράδειγμα, οι διοργανωτές μπορούν να προσθέσουν λογότυπο)· IV) το λογισμικό του επιγραμμικού συστήματος συγκέντρωσης (OCS) επιτρέπει τη διενέργεια δοκιμών πριν από την καταχώριση μιας ΕΠΠ στην Επιτροπή· V) το λογισμικό εμποδίζει την υποβολή διπλών δηλώσεων υποστήριξης, εμφανίζοντας σαφές μήνυμα σφάλματος· (VI) το λογισμικό επιτρέπει συνδέσμους σε ιστότοπους καμπάνιας. Παρά τα ανωτέρω, ο Διαμεσολαβητής έχει επίγνωση του γεγονότος ότι τα έντυπα δήλωσης υποστήριξης και το λογισμικό OCS εξακολουθούν να προκαλούν μεγάλη ανησυχία στους διοργανωτές της ΕΠΠ.

28. Ωστόσο, στο πλαίσιο του ισχύοντος καθεστώτος μπορούν να εξασφαλιστούν ορισμένες περαιτέρω βελτιώσεις. Ειδικότερα, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι θα αναλύσει τις προτάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης του Διαμεσολαβητή στο πλαίσιο της μελλοντικής έκδοσης του λογισμικού OCS. **Η Διαμεσολαβήτρια ενθαρρύνει την Επιτροπή να δώσει τη δέουσα συνέχεια στη δέσμευση αυτή για την ανάλυση αυτών των προτάσεων.** Για τη βελτίωση του λογισμικού OCS, **η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία που επιθυμούν να υποβάλουν δηλώσεις υποστήριξης στις ΕΠΠ στο διαδίκτυο [10] .**

29. Είναι επίσης εξαιρετικά σημαντικό το κοινό να είναι σε θέση να παρακολουθεί τις ΕΠΠ και το μέσο να θεωρείται εργαλείο για *τους πολίτες* . Στο πλαίσιο αυτό, η Διαμεσολαβήτρια συνέστησε στην Επιτροπή να διασφαλίσει πλήρη διαφάνεια της χρηματοδότησης και να ελέγξει την ορθότητα των πληροφοριών που παρέχονται από τους διοργανωτές.

30. Η Επιτροπή περιέγραψε τις σχετικές απαιτήσεις και δήλωσε ότι δεν έχει λόγο να πιστεύει ότι οι διοργανωτές δεν παρέχουν και δεν επικαιροποιούν τις πληροφορίες που απαιτούνται για

τους χορηγούς τους και τις πηγές χρηματοδότησής τους. Μέχρι σήμερα, κανείς δεν έχει επισημάνει περιπτώσεις ανακρίβων ή παραπλανητικών πληροφοριών αυτού του είδους.

31. Στο πλαίσιο της αυτεπάγγελτης έρευνας σχετικά με τη σύνθεση και τη διαφάνεια των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής [11] , η Διαμεσολαβήτρια εξέτασε το υφιστάμενο σύστημα ποιοτικών ελέγχων σε σχέση με τις πληροφορίες στο Μητρώο Διαφάνειας [12] , καθώς και το πρόσφατα αναμορφωθέν σύστημα καταχωρίσεων και καταγγελιών για τον εντοπισμό εσφαλμένων πληροφοριών στο μητρώο [13] . **Η Διαμεσολαβήτρια ενθαρρύνει την Επιτροπή να αξιοποιήσει το παράδειγμα των ελέγχων ποιότητας του Μητρώου Διαφάνειας και του συστήματος ειδοποιήσεων και καταγγελιών του, προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι πληροφορίες χρηματοδότησης και χορηγίας που παρέχονται από τους διοργανωτές ΕΠΠ αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα και ότι τυχόν ζητήματα τίθενται υπόψη της.**

32. Και πάλι, ο Διαμεσολαβητής θα παραμείνει διαθέσιμος για να βοηθήσει τόσο τους πολίτες όσο και την Επιτροπή κατά την εξέταση μεμονωμένων καταγγελιών σχετικά με διαδικαστικές και πρακτικές πτυχές στις οποίες οι αρχές της χρηστής διοίκησης μπορούν να καθοδηγήσουν περαιτέρω την Επιτροπή κατά την εφαρμογή του ισχύοντος κανονισμού ΕΠΠ.

Αναθεώρηση του κανονισμού ΕΠΠ

33. Παρά τις βέλτιστες προσπάθειές της, η Επιτροπή μπορεί να λειτουργήσει μόνο εντός των νομικών ορίων του κανονισμού ως έχει. Είναι λυπηρό το γεγονός ότι ορισμένες διατάξεις του κανονισμού έχουν σαφώς θέσει διοικητικά και γραφειοκρατικά εμπόδια στον δρόμο των πολιτών, καθένας από τους οποίους έχει, σύμφωνα με τη Συνθήκη, το δικαίωμα συμμετοχής στη δημοκρατική ζωή της Ένωσης.

34. Ειδικότερα, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί το γεγονός ότι ορισμένοι πολίτες της ΕΕ, οι οποίοι έχουν κάνει χρήση του δικαιώματός τους να κυκλοφορούν ελεύθερα εντός της Ένωσης, δεν μπορούν να υπογράψουν ΕΠΠ σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος τυχαίνει να βρίσκονται. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι αυτό οφείλεται στις απαιτήσεις που επιβάλλονται από ορισμένα κράτη μέλη και ότι ενθαρρύνει τα εν λόγω κράτη μέλη να αναθεωρήσουν τις απαιτήσεις τους βάσει του παρόντος κανονισμού ΕΠΠ. Ωστόσο, η άποψη της Διαμεσολαβήτριας είναι ότι, προκειμένου το ζήτημα αυτό να επιλυθεί πλήρως, πρέπει να αντιμετωπιστεί με αναθεωρημένο κανονισμό. Λαμβάνοντας υπόψη αυτό που διακυβεύεται (δηλαδή, ότι ένας πολίτης επιδιώκει απλώς να προσθέσει το όνομά του σε έναν κατάλογο δυνητικά ενός εκατομμυρίου ατόμων που ζητούν από την Επιτροπή να αναλάβει δράση), οι διοικητικές απαιτήσεις δεν θα πρέπει να είναι δυσανάλογες. **Ως εκ τούτου, ο Διαμεσολαβητής καλεί την Επιτροπή — προκειμένου να διευκολύνει τους πολίτες της ΕΕ που επιθυμούν να υπογράψουν μια ΕΠΠ, και ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο διαμένουν επί του παρόντος — να προτείνει εκ νέου στον νομοθέτη απλούστερες και ομοιόμορφες απαιτήσεις για όλα τα κράτη μέλη όσον αφορά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που πρέπει να παρέχονται κατά την υπογραφή δήλωσης υποστήριξης.**

35. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε επίσης να διασφαλίσει ότι άλλες παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν

κατά την έρευνα του Διαμεσολαβητή θα τροφοδοτήσουν τη διαδικασία επανεξέτασης που βρίσκεται στο στάδιο της διεξαγωγής. Αναφέρθηκε, ιδίως, στο ζήτημα των νόμιμων προθεσμιών (ιδίως στο γεγονός ότι η δωδεκάμηνη περίοδος συγκέντρωσης αρχίζει από την ημερομηνία εγγραφής και όχι κατά την ημερομηνία πιστοποίησης του ηλεκτρονικού συστήματος συγκέντρωσης των διοργανωτών), στις απαιτήσεις προστασίας των δεδομένων και στο καθεστώς της επιτροπής πολιτών.

36. Από την άλλη πλευρά, μολονότι αναγνωρίζει πλήρως ότι η μετάφραση και η χρηματοδότηση δημιουργούν ιδιαίτερες προκλήσεις για τους διοργανωτές, η Επιτροπή σιωπά όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο προτείνει την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. **Η Διαμεσολαβήτρια ευελπιστεί ότι η Επιτροπή θα παρουσιάσει ιδέες σχετικά με αυτές τις δύο σημαντικές πτυχές και, εάν χρειαστεί, θα προτείνει σχετικές διατάξεις σε έναν αναθεωρημένο κανονισμό ΕΠΠ.**

Συμπέρασμα

Ολοκληρώνοντας την παρούσα έρευνα, η Διαμεσολαβήτρια χαιρετίζει την απάντηση της Επιτροπής μέχρι σήμερα και προσφέρει τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές για περαιτέρω βελτίωση. Ο Διαμεσολαβητής προτείνει στην Επιτροπή :

- 1. Παρέχει όσο το δυνατόν περισσότερη καθοδήγηση στο προσωπικό του Κέντρου Επαφής Europe Direct, έτσι ώστε να μπορούν να επιδεικνύουν εύλογη κρίση για την επίτευξη της λεπτής ισορροπίας μεταξύ της παροχής χρήσιμων συμβουλών και της προσπάθειας καθοδήγησης μιας συγκεκριμένης ΕΠΠ.**
- 2. Προσπαθεί να παράσχει αιτιολόγηση για την απόρριψη των ΕΠΠ που είναι πιο στιβαρές, συνεπείς και κατανοητές για τον πολίτη.**
- 3. Εκφράζει σαφέστερα για τους πολίτες την κατανόηση της αξίας του δημόσιου διαλόγου που δημιουργείται μέσω της διαδικασίας ΕΠΠ και του τρόπου με τον οποίο αυτή η συζήτηση, από μόνη της και ανεξάρτητα από το μεμονωμένο αποτέλεσμα, προσδίδει αξία και νομιμότητα στη διαδικασία της ΕΠΠ.**
- 4. Έχει την εξουσία να μεριμνά ώστε, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ΕΠΠ, η δημόσια συζήτηση που προκύπτει από μια καταχωρισμένη ΕΠΠ να είναι όσο το δυνατόν πιο περιεκτική και διαφανής.**
- 5. Διερευνεί με το Κοινοβούλιο, το οποίο είναι αρμόδιο για τη διοργάνωση δημόσιων ακροάσεων, τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να εξασφαλιστεί η παρουσία των δύο σκελών της νομοθετικής εξουσίας, του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς και των ενδιαφερόμενων μερών (υπέρ και κατά της πρωτοβουλίας) στη δημόσια ακρόαση.**
- 6. Στην επίσημη απάντησή της σε μια ΕΠΠ που έχει συγκεντρώσει ένα εκατομμύριο υπογραφές, εξηγεί τις πολιτικές επιλογές της στο κοινό με λεπτομερή και διαφανή τρόπο**

7. Παρακολουθεί δεόντως τη δέσμευσή της να αναλύσει τις προτάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης του Διαμεσολαβητή με στόχο τη βελτίωση του λογισμικού του επιγραμμικού συστήματος συγκέντρωσης (OCS).

8. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, κατά τη βελτίωση του λογισμικού OCS, οι ανάγκες των ατόμων με αναπηρία που επιθυμούν να υποβάλουν δηλώσεις υποστήριξης των ΕΠΠ στο διαδίκτυο.

9. Εφιστά το παράδειγμα των ελέγχων ποιότητας του Μητρώου Διαφάνειας και του συστήματος ειδοποιήσεων και καταγγελιών του, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πληροφορίες χρηματοδότησης και χορηγίας που παρέχονται από τους διοργανωτές ΕΠΠ αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα και ότι τυχόν ζητήματα τίθενται υπόψη του.

10. Προκειμένου να διευκολυνθούν οι πολίτες της ΕΕ που επιθυμούν να υπογράψουν μια ΕΠΠ, και ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο διαμένουν επί του παρόντος, προτείνει εκ νέου στον νομοθέτη απλούστερες και ενιαίες απαιτήσεις για όλα τα κράτη μέλη όσον αφορά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που πρέπει να παρέχονται κατά την υπογραφή δήλωσης υποστήριξης.

11. Θα παρουσιάσει ιδέες σχετικά με τις δύο σημαντικές πτυχές της μετάφρασης και της χρηματοδότησης των ΕΠΠ και, εάν χρειαστεί, προτείνει σχετικές διατάξεις σε έναν αναθεωρημένο κανονισμό ΕΠΠ.

Η Επιτροπή θα ενημερωθεί για την απόφαση αυτή. Η Επιτροπή θα πρέπει να αναφέρει πώς και πότε θα εφαρμόσει κάθε προτεινόμενο μέτρο. Θα ήταν χρήσιμο να μπορέσει η Επιτροπή να δώσει συνέχεια έως τις **31 Μαΐου 2015**.

Η Διαμεσολαβήτρια προτίθεται επίσης να απευθύνει επιστολή στον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου για να επιστήση την προσοχή του σε σχετικές πτυχές της απόφασής της, ιδίως στις κατευθυντήριες γραμμές 4, 5, 6, 10 και 11 ανωτέρω.

Έμιλυ Ο' Ράιλι

Στρασβούργο, 04/03/2015

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 211/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών (ΕΕ 2011, L 65, σ. 1).

[2] Η Διαμεσολαβήτρια προβαίνει σε έρευνες με δική της πρωτοβουλία, εφόσον κρίνει ότι

συντρέχει λόγος να το πράξει. Εκτός από τη διερεύνηση τυχόν κακοδιοίκησης, οι έρευνες αυτές προορίζονται να βοηθήσουν το συγκεκριμένο θεσμικό όργανο και να προωθήσουν την ορθή διοικητική πρακτική.

[3] Η Επιτροπή θα υποβάλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού έως την 1η Απριλίου 2015.

[4] Η επιστολή προς την Επιτροπή με την οποία ζητείται γνωμοδότηση διατίθεται στη διεύθυνση:
<http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/54609/html.bookmark>
[Σύνδεσμος]

[5] Η γνώμη της Επιτροπής διατίθεται στη διεύθυνση:
<http://www.ombudsman.europa.eu/cases/correspondence.faces/en/59067/html.bookmark>
[Σύνδεσμος]

[6] Βλ. επιστολή προς την Επιτροπή με την οποία ζητείται η γνώμη:
<http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/54609/html.bookmark>
[Σύνδεσμος]

[7] Λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με τις ανησυχίες που διατυπώθηκαν μπορούν να βρεθούν, για παράδειγμα, σε μελέτη που ανατέθηκε από τις επιτροπές AFCD και PETI του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία διατίθεται στη διεύθυνση
[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/509982/IPOLE_STU\(2014\)509982_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/509982/IPOLE_STU(2014)509982_EN.pdf), σε [Σύνδεσμος] δημοσίευση της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία διατίθεται στη διεύθυνση, [καθώς \[Σύνδεσμος\]](#) και σε μελέτη που εκπονήθηκε από την ECAS στο πλαίσιο του Κέντρου Υποστήριξης της ΕΠΠ, η οποία διατίθεται στη διεύθυνση : [Σύνδεσμος]

[8] Βλέπε π.χ. άρθρα 10 και 18 του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς.

[9] Αυτό προβλέπει το άρθρο 211 του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ορίζει ότι i) η Επιτροπή συμμετέχει δεόντως στη διοργάνωση της δημόσιας ακρόασης στο Κοινοβούλιο· ii) κατά περίπτωση, η δημόσια ακρόαση οργανώνεται επίσης από κοινού με τα άλλα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης που επιθυμούν να συμμετάσχουν· (iii) μπορούν να προσκληθούν και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

[10] Βλ. π.χ. άρθρο 29 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, στην οποία η ΕΕ είναι συμβαλλόμενο μέρος.

[11] Βλ., ειδικότερα, την επιστολή του Διαμεσολαβητή προς την Επιτροπή με την οποία ζητείται η γνώμη:
<http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/58861/html.bookmark>
[Σύνδεσμος]

[12] Βλ. σημείο 24 της συμφωνίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το μητρώο διαφάνειας για τις οργανώσεις και τους αυτοαπασχολούμενους που συμμετέχουν στη χάραξη και την εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ, ΕΕ L 277/11 της 19ης Σεπτεμβρίου 2014.

[13] Βλ. παράρτημα IV της συμφωνίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το μητρώο διαφάνειας.